

Reykjavík, 10. maí 2016.

Efni: Rökstutt álit endurskoðendaráðs um niðurfellingu réttinda endurskoðanda skv. 2. tl. 1. mgr. 25. gr., sbr. 2. mgr. 17. gr. laga nr. 79/2008 um endurskoðendur

Með þessu rökstudda álitu leggur endurskoðendaráð til að réttindi A endurskoðanda verði felld niður sökum ítrekaðra brota á lögum nr. 79/2008.

Málavextir

Með bréfi, dags. 17. febrúar 2015, var A boðaður í endurtekið gæðaeftirlit 2015 í samræmi við ákvæði 22. gr. laga nr. 79/2008 um endurskoðendur og ákvörðun endurskoðendaráðs frá 10. janúar 2014.

Með bréfi, dags. 26. mars 2015, upplýsti A ráðið um þau verkefni sem hann áætlaði að árita vegna reikningsársins 2014. Í samræmi við ákvæði laga óskaði endurskoðendaráð í kjölfarið eftir því með bréfi, dags. 28. apríl 2015, að Félag löggiltra endurskoðenda framkvæmdi eftirlitið. Þann 15. febrúar 2016 barst endurskoðendaráði erindi frá Félagi löggiltra endurskoðenda þess efnis að félagið hafi reynt án árangurs að framkvæma eftirlit hjá A og mundi ekki aðhafast frekar.

Með bréfi endurskoðendaráðs til A, dags. 9. mars 2016, var hann upplýstur um að endurskoðendaráð teldi hann hafa brotið gegn ótvíræðri skyldu endurskoðanda til að sæta gæðaeftirliti með því að sinna ekki erindum frá Félagi löggiltra endurskoðenda varðandi gæðaeftirlit. Í bréfinu kom fram að vegna þess teldi ráðið koma til álita að beita viðurlögum á grundvelli 2. mgr. 17. gr. laga um endurskoðendur. Var A af þeim sökum veittur andmælaréttur samkvæmt 13. gr. stjórnslulaga nr. 37/1993, áður en endurskoðendaráð tæki ákvörðun í málinu. Óskað var eftir að andmæli bærust innan þriggja vikna frá dagsetningu bréfsins. A svaraði bréfi ráðsins með bréfi, dags. 30. mars 2016. Í bréfi hans kemur fram að hann sé ósáttur við afgreiðslu endurskoðendaráðs í máli hans vegna gæðaeftirlits 2012, en endurskoðendaráð veitti A áminningu vegna niðurstöðu hans í gæðaeftirliti 2012. Þá vék A að því í bréfi sínu að hann teldi ljóst að alþjóðlegir gæðastaðlar væru ekki í gildi hér á landi.

Skylda til að sæta gæðaeftirliti skv. lögum nr. 79/2008

Samkvæmt 15. gr. laga um endurskoðendur er það hlutverk endurskoðendaráðs að hafa eftirlit með því að endurskoðendur og endurskoðunarfyrrtæki ræki störf sín í samræmi við ákvæði laganna, siðareglur Félags löggiltra endurskoðenda og aðrar reglur sem taka til starfa endurskoðenda. Ráðið skal jafnframt sjá til þess að reglulegt gæðaeftirlit með störfum

endurskoðenda og endurskoðunarfyrtækja fari fram. Með gæðaeftirlitinu hefur ráðið reglubundið eftirlit með því að endurskoðendur og endurskoðunarfyrtækis framfylgi lögum, siðareglum og öðrum reglum er taka til starfa endurskoðenda.

Í reglum nr. 712/2015 um framkvæmd gæðaeftirlits með störfum endurskoðenda kemur fram í 2. gr. að gæðaeftirlit feli í sér könnun á gæðakerfi endurskoðunarfyrtækis, gæðastjórnun endurskoðenda og skoðun vinnuskjala eftir því sem við á. Gæðaeftirlitið skal fela í sér sannprófanir á að gæðakerfi, gæðastjórnun og frágangur vinnuskjala sé í samræmi við góða endurskoðunarvenju, skv. 9. gr. laga nr. 79/2008, sbr. ákvæði til bráðabirgða II. Tilgangurinn er að leiða í ljós hvort að ákvæði laga og siðareglna kunna að hafa verið brotin. Í 7. gr. reglna nr. 712/2015 er umfangi eftirlitsins þannig lýst, sbr. og lista í viðaukum:

Við gæðaeftirlit skal kanna hvort endurskoðandi og endurskoðunarfyrtækis hafi uppfyllt eftirfarandi ákvæði laga um endurskoðendur:

1. Ákvæði 2. - 6. mgr. 3. gr. og 4. og 5. mgr. 4. gr.
2. Að gætt sé að óháði endurskoðanda og endurskoðunarfyrtækis í samræmi við ákvæði VI. kafla laganna.
3. Að gætt sé ákvæða 2. mgr. 8. gr. laganna um að endurskoðendur fylgi ákvæðum siðareglna sem settar hafa verið af Félagi löggiltra endurskoðenda í samræmi við þá málsmeðferð sem kveðið er á um í lögum um endurskoðendur.
4. Að við endurskoðun sé fylgt góðri endurskoðunarvenju eins og hún kemur fram í 9. gr. laganna sbr. og ákvæði II til bráðabirgða.
5. Að endurskoðendur hafi fullnægt skilyrðum um:
 - a. starfsábyrgðartryggingu samkvæmt 6. gr. laga um endurskoðendur,
 - b. endurmenntun samkvæmt 7. gr. laga um endurskoðendur,
 - c. búsföræði samkvæmt 2. tl. 1. mgr. 2. gr. laga um endurskoðendur.
6. Að endurskoðunarfyrtækis uppfylli kröfur laga um skýrslu um gagnsæi samkvæmt 29. gr. laga um endurskoðendur.

Þannig er ljóst að gæðaeftirlitið beinist ekki aðeins að því að kanna hvort ákvæðum 9. gr. laga nr. 79/2008 um góða endurskoðunarvenju hafi verið fylgt heldur fjölmörgum öðrum ákvæðum laga nr. 79/2008 og siðareglna Félags löggiltra endurskoðenda sem staðfestar hafa verið af ráðherra.

Með gæðaeftirlitinu er leitt í ljós hvort endurskoðandi hafi í samræmi við 1. gr. laga nr. 79/2008 aflað viðeigandi gagna á óháðan og kerfisbundinn hátt og hvort hann hafi stuðst við þessi gögn til að láta í ljós rökstutt og faglegt álit endurskoðanda um áreiðanleika gagnanna og framsetningu í samræmi við lög, settar reikningsskilareglur eða önnur skilyrði sem fram koma í álitsgerð þeirri sem hann staðfestir með áritun sinni þess efnis.

Skylda endurskoðenda til að sæta gæðaeftirliti sem kannar fylgni við lög og reglur er gilda um störf endurskoðanda er ótvíræð og skýr samkvæmt ákvæði 22. gr. laga nr. 79/2008, sem og sú skylda „að veita þeim sem sinnir gæðaeftirliti nauðsynlega aðstoð og aðgang að upplýsingum sem óskað er eftir við gæðaeftirlitið.“ Þrátt fyrir ítrekaðar tilraunir hefur Félagi löggiltra endurskoðenda ekki tekist að framkvæma gæðaeftirlit hjá A. Með því að sinna ekki þessari

lagaskyldu telur endurskoðendaráð að A hafi brotið ákvæði 22. gr. laga nr. 79/2008. Telur ráðið að A hafi í störfum sínum brotið með svo alvarlegum hætti gegn lögum nr. 79/2008, um endurskoðendur, að ekki verði við unað.

Fyrri áminningar

A sætti gæðaeftirliti 2011. Var niðurstaða þess eftirlits sú að gerðar voru fjölmargar alvarlegar athugasemdir við störf hans. Taldi endurskoðendaráð hann hafa brotið gegn 1. mgr. 8. gr., 9. og 11. gr. laga um endurskoðendur auk ákvæðis II til bráðabirgða. Þá var A talinn hafa brotið gegn 290. kafla siðareglna Félags löggiltra endurskoðenda, sbr. 2. mgr. 8. gr. laga um endurskoðendur. Var honum veitt áminning á grundvelli 2. mgr. 17. gr. laga um endurskoðendur og gert að sæta endurteknu gæðaeftirliti.

Í samræmi við ákvörðun endurskoðendaráðs sætti A endurteknu gæðaeftirliti 2012. Var niðurstaða þess eftirlits að gera þyrfti fjölmargar alvarlegar athugasemdir við störf endurskoðandans. Var að verulegu leyti um að ræða sömu athugasemdir og gerðar voru við gæðaeftirlit 2011. Taldi endurskoðendaráð hann hafa brotið gegn 1. mgr. 8. gr., 9. og 11. gr. laga um endurskoðendur auk ákvæðis II til bráðabirgða. Var honum veitt áminning á grundvelli 2. mgr. 17. gr. laga um endurskoðendur og gert að sæta endurteknu gæðaeftirliti. Í niðurstöðu endurskoðendaráðs er athygli vakin á því að verði ekki orðið við tilmælum um úrbætur komi til greina að leggja til við ráðherra að réttindi hans verði felld niður á grundvelli 2. mgr. 17. gr. laga um endurskoðendur.

Niðurstaða

Fyrir liggur að A hefur tvívegis verið áminntur af endurskoðendaráði vegna fjölda alvarlegra athugasemda við störf hans og brot gegn lögum nr. 79/2008 um endurskoðendur. Hefur honum verið gerð grein fyrir því að ef hann geri ekki úrbætur komi til greina að leggja til við ráðherra að réttindi hans verði felld niður.

Ekki hefur hins vegar verið unnt að staðreyna hvort A hafi sinnt tilmælum endurskoðendaráðs um úrbætur þar sem þrátt fyrir ítrekaðar tilraunir og skýra lagaskyldu hefur Félagi löggiltra endurskoðenda ekki tekist að framkvæma gæðaeftirlit hjá honum. Með því að heimila ekki gæðaeftirlit hefur A brotið gegn skýrum ákvæðum 22. gr. laga nr. 79/2008. Í ljósi þessa leggur endurskoðendaráð til við ráðherra samkvæmt 2. tl. 1. mgr. 25. gr., sbr. 2. mgr. 17. gr. laga um endurskoðendur, nr. 79/2008, að réttindi A endurskoðanda verði felld niður.